Nagyvárad, 1903. IX. évfolyam 198. szám. Vasárnap, augusztus 30.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ... 16 kor.
Negyedévre ... 4 «
Kelyben házhoz hordva:
Egész évre ... 20 kor.
Negyedévre ... 5 «
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ... 24 kor.
Negyedévre ... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáca-utcza 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadásáról vagy megőrzéséről nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalban intézendők.

Egyes szám ára 6 fillér.

NAGYVARAD aug. 29.

Mi kell a magyarnak?

Don Carlos nem éppen a legideálisabb jellemü férfi, várni sem igen van módjában, mert trónkövetelő, a ki, ha egy jó alkalmat elszalaszt, várhat ugyan a másikra. Ez az ur mégis kimondotta, hogy addig semmit se tesz trónigénye érvényesitésére, mig asszony ül Spanyolország trónján, vagy mig Alfonso kiskoru.

Én azt hiszem ezzel az eljárásával több hivet szerzett, mint bármely heves akcióval.

A mi királyunk mióta megkoronázták, soha egy hajszálnyit el nem tért az alkotmányosságtól. Mikor feudalissá lett az egységes Ausztria, belenyugodott, mert a többség igy kivánta, és mikor legmélyebben megbántották az egyházpolitikával, beleegyezett, mert téves információból azt hitte, a nemzet többsége igy kivánja.

A mit 36 év alatt kivánt tőle a többség, azt teljesitette.

Most obstrukczió támadt az ujonczlétszám emelés miatt. Az egész többség gúnyosan beszélt a törpe minoritásról s a megyék részéről dült a bizalmi nyilatkozat, sőt az ellenzék fővezére sem értett egyet pártjával.

Obstrukczió közben tisztázódtak az eszmék s az ellenzék 67-es alapon elkezdte követelni azt, a mit 35 év óta követelhetett volna a 67-es többség, de nem követelt soha. Az ellenzék még kevésbbé, mert perhorreszkálta a 67-es alapot.

A többség e taktikai fogásra megzavarodott. Most vette észre, hogy nemzeti szempontból is mily értékes a 67-es alap és ő csak lemondani tudott Tisza Kálmán szerencsétlen vezetése mellett, de épiteni nem.

A vidéki 67-es alapon álló pártok szoritni kezdték a képviselőket, hogy programmjuknak az ellenzék által feltárt értékes részét igyekezzenek megvalósitani.

A kormánypárt szörnyü helyzetbe került. Ha saját programmját megvalósitja, ugy az obstrukczió pártjára kell állnia, ha nem valósitja, ugy saját programmjának mond ellent.

De hát hogyan álljon a király elé nemzeti követelményekkel az a párt, mely rászoktatta a királyt arra, hogy a nemzet és a párt egy s mi annyira jól vagyunk, hogy 35 éven át lemondásokból is megtud élni a párt.

Most kuruczkodjék? feltárja azt, hogy nem ismerte a nemzet közvéleményét s régi taktikájával kiesett az ország érzelmi köréből?

Nem tett e dilemmában semmit, hanem a király nyakába keritette az egész bajt.

Csömört keltő eljárás, de természetes e lapuláshoz szokott, vezéreitől semmibe vett párttól, hogy semmi állást nem foglalt e kényes ügyben, hanem széthuzó véleményü párttagjaival felelősség nélkül össze-vissza informálja a királyt, ki, ha döntött, majd az ellenzékkel együtt, vagy kegyesen tudomásul veszi a kormánypárt is, vagy kritizálni fogja.

Hallatlan eljárás ez minden parlament történetében.

Követelőzzetek ellenzékiek, lapuljatok kormánypártiak, hisz arra való a király, hogy nehéz időkben ő gondolkozzék kibontakozásról, amit veszélybe hoztatok, ő mentse meg az alkotmányt, majd ha rendbe hozza alkotmányos alapon a kuszált dolgokat, mindkét párt ujra hallatja büszke szavát: »a király uralkodik, de nem kormányoz.«

Nagy baj az, ha a politikát Monte Carlóban csinálják. Vörös vagy fekete. Tét egy ország.

És eszembe jut Monte Carlóról, Don Carlos, a kalandor trónkövetelő eljárása.

Vajjon egy nemzettől nem érdemel annyi gyöngédséget egy elaggott, sokat szenvedett jó király, mint egy kalandortót egy nő?

Ha 35 évig nem is piszkálták a katonai kérdést a király ez érzékeny pontját, most akarnak revolvert szegezni mellének, vagy — vagy?!

Bizony jobb volna arra a lenézett gazdasági előnyökre fektetni a sulyt. Gazdag népből lehet nemzeti hadsereg, koldus nép még nemzet se marad sokáig.

Ezt tessék meggondolni.

P—y.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Szerelemből.

Irta: F. Livingstone.

Mynders Alice férjhez akart menni. Ez volt az utolsó est, amit családja fedele alatt töltött.

Sötét gyapjuruha volt rajta s mellette egy kis kézitáskában a legszükségesebb ruhanemü.

Mynders Alice gyakran gondolt a holnapi napra, de eszébe se jutott volna, hogy az ilyenformán üthet ki. A fényes násznép, a hosszu kocsisor, az orgonazugástól hangos templom helyett sötét, felleges ég, mennydörgés, s lent az ablak alatt egy fekete köpenyes alak várt reá.

Már tiz felé járt az idő, s Jack Rookley, a titkos vőlegény bizonyára türelmetlen volt már odalenn.

Mynders Alice halkan megkopogtatta nővére szobájának ajtaját:

— Penelope, Penelope, — szólott aggodalmasan — már mindjárt tiz óra lesz.

A másik kijött a szobából.

— Még tizenöt percz hija — mondta nyugodtan.

— Attól félek, hogy valami borzasztó fog történni — szólt ismét az idősebbik leány. — Atyám nagyon rossz kedvü volt az este. Talán sejt valamit . . .

— Nem, nem, Ally, csak képzelődöl. Ne légy gyáva s tedd meg az elhatározó lépést. Már kétszer felültetted Jackot.

— De ebben az iszonyatos sötétben lemászni a létrán! Igazán nem is tudom elképzelni a dolgot! Jack nagyon sokat kiván tőlem.

— Nem sokat — ha szereted — mondta Penelope szokatlan melegséggel — s én tudom, hogy mélyen érzesz iránta. Ugy-e?

— Igazán nem látom be, miért ellenzi atyánk annyira ezt a dolgot — kezdte Alice panaszosan.

E perczben egy papirosgöngyöleg esett a szobába az ablakon át. Ez volt az előre megbeszélt jeladás. A leányok az ablakhoz futottak s néhány pillanat mulva egy létra támaszkodott a külső párkányzathoz.

— Bátorság, Ally, — suttogta Penelope. Én itt erősen tartom a létra végét, Jack pedig lent vigyáz. Lehetetlen l. esned.

Alice egy székre állt s megfogta a létra első fokát.

— A táska! — szólt kétségbeesett suttogással. — Hogy viszem azt le ezen a keskeny, csuszós létrán!

— Ne busulj! — válaszolt Penelope — majd ledobom utánad. Vagy ha félsz, hogy zajt okozna, ugy inkább leviszem magam. Csak siess.

— Penelope, Penelope, nem látok semmit, — nyöszörgött a másik az ablakban.

— Oh édesem, szedd össze a bátorságodat, — könyörgött a fiatalabbik. — Fogd meg a kezemet, mig megleled a láboddal az első fokot, aztán már minden megy magától.

Iskolai idényre

leány és fiu fehérnemüek bármely intézet előirása szerint, mérték után is.

Továbbá carlsbadi czipők, csizmák, galocsnik, kalapok, sapkák, ingek, gallérok, kézelők, lábravalók, nyakkendők, keztyük, harisnyák, zsebkendők, inggombok, pénztárczák, fésük, kefék, szappanok, esőrenyők, utazó-bőröndök, téli alsó ingek, nadrágok, gamáslik, törülközők, madráczok, szalmazsákok, ágy- és paplanlepedők, gyapju takarók, chiffonok, vásznak, crettonok, barchettek, bélésáruk stb. **feltünő olcsó árak mellett.** 9

Keresztény üzlet! **Telefonszám 76.**

FÁBRY TESTVÉREK

nagy áruházában

Nagyvárad, Olaszi, Fő-utcza.

A tisztviselők fizetésrendezése.

Vörös László nyugalmazott államtitkár az Országos Tisztviselőegyesület választmányi ülését e hónap harminczegyedikére összehivta. Az ülés napirendjének utolsó tárgya a tisztviselők fizetésrendezésének az ügye. Értesülésünk szerint Vörös László elnök ez alkalomból azzal az örvendetes hirrel fogja meglepni a magyar tisztviselőket, hogy a kormány már most reálisan szándékozik a tisztviselők helyzetén javitani, amennyiben segély, vagy más czimen hajlandó pénzt kiutalni mintegy előlegül a majdan föleme endő fizetésekre.

A válság.

—

Gróf Khuen-Héderváry Bécsben.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök vasárnap Bécsbe megy a király után, hogy az angol király látogatásánál az országot képviselje. Ezt az alkalmat azonban arra is felhasználja, hogy a szőnyegen levő katonai kérdések ügyét Bécsben a közös kormánynyal, a hadvezetőséggel és az osztrák kormánynyal megbeszélje. Bécsi jelentések szerint gróf *Khuen*, illetőleg a király főleg *Pitreich* hadgyügyminiszterrel és *Körber* osztrák miniszterelnökkel, esetleg *Welsersheimb* osztrák honvédelmi miniszterrel is fog tárgyalni; a tárgyalásokba másodsorban talán még *Kolossváry* Dezső magyar honvédelmi minisztert is bele fogják vonni. Pitreich közös hadügyminiszterben állitólag megvan a hajlandóság a nemzeti engedményekre, de *Körber* kézzel-lábbal fog rugkapálni minden engedmény ellen és a korona hatalmi szavára lesz szükség. Pitreichra vonatkozólag is meg kell jegyezni, hogy ő is csak azokra az engedményekre hajlandó, melyek a *nyelvkérdéssel nem függnek össze*. Ha Khuen-Héderváry lehetővé akarja tenni utódjának a kibontakozást, nagyon nehéz dolga lesz. Azt mondják, hogy Khuen szándékai őszinték és komolyak. Tegnap még igen behatóan tanácskozott gróf *Apponyival* és nagyban — ha nem is egészen — magáévá tette Apponyi felfogását.

—

Apponyi felfogása.

Apponyi felfogása! Ebben van a bökkenő! Ez a felfogás a válság kezdete óta nem változott és a helyzet ma szakasztott olyan, mint gróf Khuen lemondása napján volt. Akkor is Apponyi illetőleg az Apponyi—Wekerle kombináczió állott előtérben, mint ma, de ugylátszik, hogy Apponyi radikális álláspontja most is meg fogja hiusitani az ő miniszterelnökségét. Óriási ür tátong a király és Apponyi felfogása között. A király azt akarja, hogy legyen indemnitás és ujonczjavaslat és most nem gondol a későbbi jövővel; valahogy rendbe akar jönni. Apponyi ellenben tisztába akarja hozni az összes kérdéseket, melyek a király és a nemzet között függőben vannak és tisztázni akar mindent, ami 1867 óta a kiegyezés tárgyában eltérő véleményekre okot adott. A pillanatnyi rendelkezés tárgyában is eltérő a két felfogás, a mennyiben a király hallani sem akar a *nyelvkérdésről*, mig Apponyi e nélkül nem tud megoldást képzelni. Nemzeti szempontból csak dicséretes Apponyi felfogása, de miniszterelnöki megbizatása szempontjából annyit jelent, mintha Apponyi már előre visszautasitaná a megbizást. *Wekerle* a nemzeti kérdésben nem oly radikális, de ő viszont Apponyival szövetkezett és valószinüleg nélküle nem fog belemenni semmiféle kisérletbe.

A „szabadelvü“ párt értekezlete.

Nagyon, de nagyon komikus mederbe jutott a kormánypárt állást foglaló értekezletével. A végrehajtó-bizottság *Sándor* Pál inditványa felett egyáltalában nem határozott, vagyis azt határozta, hogy nem illetékes és hogy maga az értekezlet plenuma határozzon a felett, hogy akar-e értekezni az áliásfoglalás tárgyában. Ez a határozat azért nevetséges, mert nincsen értelme. Ha az értekezlet egyszer összeül, minden képviselő beszélhet amit akar és kényszeritheti az összességet, hogy állást foglaljon. Értekezlet arról, hogy legyen-e értekezlet, egyszerüen fából vaskarika. A tegnapi határozat tehát azt jelenti, hogy egyáltalában nem akarnak értekezletet tartani és nem is fognak tartani, mig uj kormány nem lesz. Csakugy marad minden, mint volt. A kormánypárt azt fogja akarni, amit az uj miniszterelnök fog akarni és utólag nagy garral azt az ő programmjának fogja deklarálni, amit rádiktálnak.

UJDONSAGOK.

—

Fraknói püspök római magyar művészeti intézete.

Keveseknek volt és van annyi érdemük abban, hogy Magyarország és Róma között az egykor oly eleven kulturális közlekedés megifjuljon és megerősödjék, mint *Fraknói* Vilmos püspöknek.

Evekkel ezelőtt, mint azt akkor elismeréssel regisztráltuk, a tudományos, történeti kutatások czéljából Rómában időző magyaroknak épitett kedves otthont, — most meg a művészeknek, festőknek, szobrászoknak, kik Róma örökszép monumentumainál akarnak tanulni és fejlődni, nyujt menedékhelyet.

Valóban, amit az állam elmulasztott megcsinálni, megcsinálta ő. Egymagának nem lehet akkora ereje, hogy az összes nemzeti tudományos és művészi törekvésnek mecénása legyen: de szilárd alapot rakott és olyan ajándékot adott a magyar nemzetnek, melyért nem lehet eléggé hálás a jelenkor és az utókor.

Es amint a »történelmi intézet«-nek jótékony hatása már is nemes és gazdag gyümölcsöt termett: ugy az immár befejezéséhez közeledő magyar művészeti iskola, mely ismét Fraknói nevének emlékét örökiti m g, szintén fényes reményekre jogosit.

Ime, mire képes egy lelkes, áldozatkész tudósnak nemes rajongása. A munka jutalmát Istentől és emberektől már megnyerte hazájában és hazáján kivül; de szivének nagyobb jutalom kell, egy fölemelő érzés, melynek lángjából hazája ifju nemzedékének s benne Magyarország jövőjének akar termékenyitő meleget juttatni. A magyar tudomány után a magyar müvészetet veszi pártfogásába és fölemeli ő maga a magyar nemzetet a többi müvelt nemzet sorába ott Rómában, az egész világ szine előtt, hogy mint más nemzet, Róma tudo-

---

Alice szót fogadott. De e pillanatban óriási villámlás tette vakká s vad morajjal dörgött fölöttük az ég. Az idősebbik leány egy sikolylyal ugrott vissza az ablakpárkányra.

— Nem vagyok rá képes! — mondta és elfödte az arczát két kezével.

Penelope ugy állott előtte, minha kővé vált volna.

— Azt jelenti ez, hogy nem akarsz Jackkal menni? — kérdezte aztán fojtott hangon.

— Azt.

— Es aztán?

— Nem bánom, akármi lesz! Elég volt már ebből a folytonos izgatottságból Penelope, kedvesem te bárabb vagy nálam, menj le és mondd meg neki, hogy gondoljon ki valami egyebet, vagy hagyjunk fel az egész dologgal. En . . . én nem születtem regényhősnőnek s ugy érzem, hogy ez a sok zaklatottság már félig megölte a szerelmemet!

A vihar ujult erővel tört ki. Az eső nagy cseppekben hullott. Penelope szó nélkül vette le az esőköpenyt testvére válláról s tette azt a magáéra, aztán az ablakpárkányra lépett. Néhány percz mulva leért a kertbe.

Amint lába a földet érintette, valaki szenvedélyesen megragadta a karját.

— Edes, — suttogta egy férfihang.

— Csitt! — sugta a leány, — odafennt ablaknyitást hallottam. Azután majd megmagyarázom.

E perczben egy haragos férfihang hallatszott:

— Ki jár ott?

A Penelope szive őrülten dobogott. Megismerte atyja hangját. Jack pedig magához ölelte s gyors lépésben kényszeritette magával a sikos, esőáztatta uton.

— Jack, Jack, hadd mondjam meg, — dadogott a leány alig hallhatóan.

— Majd ha biztonságban leszünk, — felelte a férfi s tovább vonszolta magával.

Mikor elérték a kis fedett szekeret a kert alatt, Jack csaknem durván emelte belé a leányt.

— Jack, Jack, — ismételte ő, de oly halkan beszélt, hogy alig lehetett érteni, — én nem mehetek magával, maga téved, én . . .

De a fiatal ember nem hallott nem látott semmit. Vak sötét volt, s a gyeplőt is csak tapogatózva lelte meg. Kipróbált két ló volt befogva a kis szekérbe s Jack a gyeplőszárakat az ülés karjához erősitette, azután ráütött a lovakra s rájuk bizta az utat. Tudta, hogy az állatok ösztöne erősebb az ő szemeinél.

Odafentről ujra lehangzott a haragos hang:

— Ki jár itt? Feleljen, vagy lövök.

Jack felállt a szekérben s ujra ráütött a lovakra. Penelope már azt hitte, nyomukban a veszedelem, szintén felugrott helyéről s átkarolta Jackot, hogy megvédje a testével a gyilkos golyó ellen.

Egy lövés hallatszott s a golyó a hátuk mögött csapódott le a földbe. Jack erővel leültette Penelopét s most már óriási gyorsasággal gördült tova a kis alkotmány a mezei uton.

Egy villámfénynél Jack felismerte a leányt.

— Penelope! — kiáltott fel meglepetve.

— Igen, csak én vagyok — szólt amaz nyugodtan.

— Alice hol van?

— Ő nem jöhetett.

— Miért?

— Félt lejönni a létrán.

— Es maga! — Maga nem félt?

Leány- és Fiu-intézetekbe előirás szerint szükséges fehérneműek a legjobban beszerezhetők **Czillér Imre nagy áruházában** *az Olaszi Fő-utczán*. Női, férfi és gyermek kalapokban nagy raktár. Harisnyák az elismert jó minőségekben.

303

mányos és művészi forrásaiból ihletet, vért, eszményiséget meritsenek.

Lám, az a holt kéz mégis csak tud valamit létesiteni. Mit szólnak ehhez protestáns atyánkfiai?

Nagyvárad-Püspökfürdő-Félixfürdő.

	Személyvonat						
Nagyvárad áll.	7.33	9.50	—.—	—.—	4.44	—.—	8.58
Nagyvárad-Vásártér ind.	7.20	9.31	11.42	2.08	4.37	6.28	8.54
V.-Velencze »	7.34	9.47	11.58	2.24	4.53	6.44	9.10
Rontó »	8.02	10.14	—.—	2.93	5.09	7.11	9.29
Püspökfürdő »	8.07	10.19	—.—	2.44	5.14	7.14	9.30
Félixfürdő »	8.24	10.37	—.—	2.58	5.31	7.18	9.54

Félixfürdő-Püspökfürdő-Nagyvárad.

	Személyvonat						
Félixfürdő ind.	8.30	10.42	—.—	3.—	5.34	7.20	9.53
Rontó »	8.37	10.49	—.—	3.05	5.41	7.25	10.00
Püsp. fürdő ind.	8.48	11.00	—.	3.11	5.51	7.31	—.—
V. Velencze »	9.04	11.16	12.00	3.27	6.08	7.47	10.13
Nagyvárad-Vásártér érk.	9.22	11.34	12.16	3.45	6.24	8.05	10.30
N.-várad áll. érk.	—.—	11.27	—.—	—.—	6.18	—.—	10.34

Az indulási és érkezési adatok közép-európai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.59 perczig terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

---

* **Ferencz Ferdinánd az aradi hadgyakorlatokon.** A Budapesti Tudósitó jelenti: Ferencz Ferdinánd trónörökös szeptember hó 2-án Temes-Ujfalaba utazik, hogy ő Felségét a 7. és 11-ik hadtest gyakorlatain képviselje.

* **A jövő évi virilisek.** Az ex-lex miatt ez évben az adókivetéseket még nem eszközölhették a kir. adóhivatalok. A belügyminiszter most akként intézkedett, hogy a jövő évi virilisek névsorát a mult évi legtöbb adót fizetők jegyzéke alapján állitsák össze. Nagyváradon a városi adóhivatal már elkészitette azon adót fizetők névjegyzékét, akikre a legtöbb adó volt a mult évben kivetve. Ennek alapján készül el, mint a mult évben, ezuttal is a virilisek névjegyzéke. Változás a jelenlegi virilisek között legfeljebb annyi lesz, hogy az elhaltak helyét töltik be ujakkal. Az adóhivatal kimutatása, természetesen a kétszeres adószámitás figyelmen kivül hagyásával, a következő:

Id. Rimanóczy Kálmán 5375 k. 68 f. Diósi Lajos 5318 k. 58 f. Deutsch K. I. 3874 k. 08 f. Id. Gutmann József 3554 k. 98 f. Bognár Sándor 3366 k. 14 f. Oláh Ferencz 3284 k. 56 f. Papp György 2708 k. 53 f. Bartsch Sándor 2653 k. 82 f. Weiszlovits Adolf 2490 k. 16 f. Munk Jakab 2064 k. 01 f. Poynár János 1991 k. 70 f. Rendes Vilmos 1965 k. 35 f. Weinberger Jakab 1707 k. 35 f. Müller Salamon 1653 k. Fábry József 1574 k. 02 f. Plesz Aron 1566 k. 34 f. Incze Lajos 1550 k. Moskovits Miksa (mérnök) 1485 k. Farkas Izidor 1473 k. 20 f. Aufricht Mór 1287 k. 80 f. Kohn Dávid 1234 k. 96 f. Id. Moskovits Mór 1232 k. 12 f. Steiner M. Albert 1181 k. 58 f. Moskovits Adolf 1157 k. 90 f. Rádl Ödön 1148 k. 88 f. Ländler Ferencz 1039 k. 22 f. Miskolczy Barna 1026 k. 74 f. Molnár Lajos 1008 k. 72 f. Benedek Dávid 991 k. 27 f. Ifj. Kohn Sámuel 961 k. 15 f. Lévay Zsigmond 949 k. Leipnik Mihály 926 k. 50 f. Füchsl Mór 903 k. 52 f. Hillinger Lipót 883 k. 50 f. Gyiry György 856 k. 10 f. Friss Zsigmond 846 k. 50 f. Rothbart Bernát 839 k. 20 f. Harmathy Károly 833 k. 44 f. Ternyei Antal 832 k. 95 f. Lewitter Miksa 826 k. Janky József 822 k. 93 f. Dr. Moskovits József 760 k. 83 f. Kepes Ignácz 756 k. 20 f. Deutsch Simon 756 k. Dr. Mihelfy Lajos 730 k. 78 f. Knapp Sándor 730 k. 66 f. Kugler Albert 722 k. 36 f. Ullmann Félix 721 k. 67 f. Kolliner Dávid 719 k. 25 f. Germán Károly 714 k. 26 f. Zucker József 712 k. 20 f. Bodánszky Lipót 707 k. 68 f. Deutsch Hermann 696 k. 52 f. Dr. Kazay Kálmán 682 k. 11 f. Farkas László 681 k. 02 f. Kiss Dávid 669 k. 91 f. Köblös Ferencz 666 k. 24 f. Maresch Károly 665 k. 80 f. Grósz Béla 669 k. 35 f. Kriszta Sándor 642 k. 55 f. Grünberger Izsó 629 k. 60 f. Schüch József 622 k. 90 f.

* **Absurdumok a villamos világitás berendezésénél.** A villamos világos czéljaira felállitott disztelen oszlopokon már elhelyezték a lámpákat. Most már láthatja a polgármester is, a közönség is, hogy hol lesznek lámpák s hogy osztották be a lámpákat az utczákon. Eddig ugyanis még a polgármester sem látta a lámpák elhelyezéséről készitett térképet. Azt látjuk a lámpák elhelyezéséből, hogy milyen tekintetek vezették azokat, a kik önkényesen intézkedtek. Egyes utczákon két soros lámpák vannak, alig pár méter távolságban egymástól, a másik szük utczában, pl. Péter-utczán, a mely csak egy kis zug, minden oszlopon lámpa van. Nagy és széles utczák azonban kiesnek a grácziából s az eddiginél is sokkal roszabb világitásuk lesz. Itt van pl. Nagy-Körösz-utcza ahol csak 80—100 méter távolságban, minden második karón lesz egy-egy 16 gyertyás villamos fény. Jól tenné a polgármester, ha szét nézne egy kissé a városban. Látna épületes dolgokat a lámpák és oszlopok elhelyezése körül. De legalább ebben a tekintetben is kiváló lesz Nagyvárad.

* **Az uj sorsjegyek.** *Lukács* László pénzügyminiszter a képviselőházhoz törvényjavaslatot terjesztett be a szegénysorsu ***tüdőbetegek*** budapesti szanatorium-egyesülete által fölveendő nyeremény-kölcsön engedélyezéséről. A javaslat fölhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy az egyesületnek megadhassa az engedelmet arra, hogy a bemutatott tervezet alapján és az ebben a tervezetben foglalt föltételek mellett összesen három millió korona névértékü, egyenkint öt koronáról szóló nyereménykötvényt bocsáthasson ki.

* **Pályázat.** A ***szalacsi*** róm. kath. iskolánál a ***másodtanitói*** állásra pályázatot hirdet a hitközség. Javadalma: 600 korona havi részletekben, 2 méteröl tüzifa, egy butorozott szoba. Az I.—II. osztályt tanitja, esetleg a kántori teendőkben segédkezik. Tanitónők is pályázhatnak. Pályázati határidő ***szeptember 6.*** A felszerelt kérvények a szalacs plébániai hivatalhoz küldendők. Az állomás választás után azonnal elfoglalandó.

* **Megdézsmált persely.** *Simon* György Szacsvay-utczai vendéglős régebben észrevette, hogy a pinczérek gyülekezeti helyéül szolgáló helyiségében, az ott elhelyezett ugynevezett pinczér-perselyből a pénzt rendszeresen lopkodja valaki. Végre azután Papp János nevü szolgája ellen panaszt emelt, akiről kisült, hogy kulcsa van a perselyhez. A szolga, ki panaszos szerint körülbelül 18 koronát szedegetett ki apránkint a perselyből, a rendőrségre került.

* **Az áruház égéséhez.** A kerepesi-uti tüzvész szinhelyén változatlan a helyzet. A czement támoszlopokkal elkészültek a munkások. Az állványokkal szintén elkészültek és igy a

---

— En azért jöttem, hogy megmondjam magának, de nem hallgatott reám.

Elhallgatott. Néhány pillanatig szótlanul ültek egymás mellett.

— Félt lejönni a létrán — ismételte Jack keserüen, mikor arról volt szó, hogy feleségem legyen! — Maga pedig nem félt lejönni azért, hogy megmondja, miszerint nővére már ismét csak játszott a szavával. Az előbb pedig a testével akart megvédelmezni. Mondja, miért tette azt?

A leány szive őrülten dobogott, de nem válaszolt.

— Nos, — szólt a férfi — most már vége van mindennek. Velem nem fog több játékot üzni az a leány, arra esküszöm!

— Ezt ne mondja, Jack! — kérlelte Penelope.

— De mondom. Most harmadszor tartott bolonddá. Nincs oly szerelem a világon, amely ezt a csalódást is tulélné.

— Legyen türelemmel iránta. O olyan félénk. Nézze, mily borzasztó idő van.

— Magának mindegy volt az a borzasztó idő. Maga olyan leány, hogy kevés van a világon s ezt a mai tettét soha sem fogom elfelejteni.

Penelopénak reszketett az ajka, de azért a hangja már nyugodt volt, mikor válaszolt:

— Es most tegyen le, Jack. En majd szépen hazasétálok. Ismerem az utnak minden fordulatát, kátyuját. Bátran haza bocsáthat egyedül is.

— Olyan gyávának tart, hogy ezt felteszi rólam? — kérdezte a férfi haragosan. — Hiszen az atyja megölné! Ezóta szökésünk már fel van fedezve.

— De hát mit tegyünk?

— Mit üzent nekem Alice magával?

— Hogy ő nem jöhet.

— Hát még?

— Hogy gondoljon ki valami egyebet . . .

— Hát azt nem mondta, hogy már nem szeret?

— Jack, kérem, ne faggasson. Szegény Alice maga sem tudta mit beszél, annyira izgatott volt.

— Ertem. Es most mondja meg, Pen, édes kis leányom, hisz-e maga a pillanat hatalmában? Hiszi-e azt, hogy egy percz alatt is születhetik szerelem, mélyebb, erősebb, igazabb annál, amelynek hónapok kellenek, hogy kifejlődjék? — Nos, én megmondtam magának, hogy ma este óta hive lettem ennek a theoriának. Beleszerettem magába, Pen, egy félórácska alatt.

— Jack, — szólt a leány komolyan — azt mondta, hogy bátor leány vagyok. De én se birok ki mindent. Ne beszéljen hozzám ilyen hangon. Ne felejtse el, hogy Alice testvérem . . .

— Alice most már sohasem lehet az én feleségem. Eljátszott minden jogot az én kiméletességemre.

Festék-, lack- és kenczekereskedés.

Csillag Ignácz

Nagyvárad, Kossuth-utcza (Mezey-ház.)

Telephon: 501. Vidéki megbizások pontosan eszközöltetnek.

A közelgő idényre van szerencsém a t. közönség b. figyelmét felhivni saját készitésü Sprit-borostyán lack festékemre, mely tükörfénye és gyors száradása által elismert legjobb, valamint más e szakba vágó czikkek legjobb és legolcsóbb beszerzési helye. 370

Ecsetek és kefék nagy raktára.

»Dőri«-féle müvész- és vázlatfestékek egyedüli raktára.

helyszini szemlét délután négy órakor megtartotta a hatóság. Dr. Sárkány vizsgálóbiró intézkedett, hogy a törmelékkel dolgozó munkások a legnagyobb figyelemmel lapátolják szét a romokat s az esetleges embercsont leletekről tegyenek azonnal jelentést. Az áruház udvari részében a főnökök irodahelyiségében megtalálták a két nagy Wertheim-szekrényt Egyelőre még azon a helyen hagyják azokat, ahol találták. A kórházban ápolt sebesültek állapota folyton javul.

* **Adományok az árvák részére.** A városi árvaház növendékei részére ajándékot adott Ozv. Des Escherolles-Krusper Sándorné szül. Br. Gerliczy Stefánia 200 drb karalábét, 2 putton paradicsomot, Dr. Kornstein Lajosné egy putton szilvát, Sadeberg Béla ur 25 liter eczetet, mely kegyes adományokért amidőn köszönetet mondunk, egyben Nagyvárad város árvaháza igazgató választmányától nyert felhatalmazás folytán bizalommal fordulunk a város szőlő-, kert- és földtulajdonosaihoz azon tisztelettel teljes kéréssel, hogy az árvaház jótékony működését adományaikkal elősegiteni szíveskedjenek. Nem pénzbeli hozzájárulást kérünk az árvaház részére, hanem azon felesleget, mely a gyümölcs és élelmiszer készletből megmarad és nélkülözhető. Ezt a felesleget kérjük a jótevő emberektől az árvák részére, akiknek végtelen örömet fog okozni a legkisebb adomány, az árvaház rendeltetését nagyban elő fogja segiteni. Akik nemes szivükre hallgatva a városi árvaház gondnokságához (Schlauch-tér 26. sz. emeletes épület) elküldik, ezerszeres köszönetét a felsegitett árváknak fogadják már az alkalommal is. A nyujtott adományok a helybeli hirlapokban fognak nyugtáztatni. A városi árvaház női választmánya nevében Des *Echerőles-Kruspér* Sándorné elnöknő. *Eleméry* Ferencz jegyző.

* **Betörés a Fő-uteczán.** Az elmult éjszaka a fő-utczai *Reichard* áruházban és *Láng* József papirkereskedő üzletében betörés volt. Az ismeretlen tettes mindkét üzletnek vasredőjét álkulcscsal felnyitotta és igy behatolva az üzletbe, a fiókokat felforgatta és egyet-mást el is vitt. A Richard-féle áruházból az asztalfiókból elvitt 3 osztálysorsjegyet, melyek közül az egyik kihuzatott, azonkivül egy karkötőt; magához vett továbbá 6—7 pár czipőt. Az operáczió után a boltajtó vasredőjét ismét becsukta. Láng József üzletéből felfeszitvén az asztalfiókot, 25 korona mennyiségü pénzt vitt el. A nyomozás folyamatban, ezt adja a rendőrség tudtul azoknak, kiket illet. Ezt értjük, de azt nem, hogy hol volt akkor a Fő-utczára kirendelt rendőr, hogy felőle egészen kényelmesen ki- és bejárhatott egyik boltból a másikba a tettes.

* **A ruha az ember.** A legutóbbi udvari ebédre hivatalos volt a várőrség parancsnoka is. A derék katona a szalonban sorra bemutatkozott az összes meghivottaknak és igy a többek között gróf Apponyi Lajos főudvarnagynak is. Apponyi mosolyogva mondta:

— Apponyi vagyok . . . De már volt szerencsénk az előbb.

A parancsnok ur összevont szemöldökkel nézett végig rajta és tétovázva mondta:

— Valóban, én is ugy emlékszem, hogy láttam már excellenciád arczát. De akkor nem volt a mellén ez a széles szalag.

— Ó, rajta volt, csakhogy valószinüleg be volt gombolva a frakkom.

A parancsnok ur diadalmasan válaszolta:

— Akkor hát mégsem tehetek magamnak szemrehányást . . . Mert bocsánat, excellenciás uram, de nálunk katonáknál a ruha az ember.

* **A Nagyvárad uj szerkesztője.** A »Nagyvárad« napilap szerkesztőségében, mint értesülünk, változás történt. *Sas* Ede főszerkesztő lett s a lap szerkesztését *Marton* Manó, a nagyváradi hirlapirói kar ezen nagytehetségü, kipróbált tagja vette át, mint felelős szerkesztő. Oszinte örömmel adunk hirt kiváló, jeles kollegánk ezen előlépéséről, melyet eddigi hasznos, önzetlen és becses munkálkodásával derekasan kiérdemelt.

* **Leleplezett pénzhamisitó.** Krecsányi Kálmán detektivfőnök kitünő fogást tett. Egy rég keresett pénzhamisitót keritett kézre ügyes fogással. Mult héten értesült, hogy a rég körözött pénzhamisitó üzlettársat keres, aki majd a vidéken terjessze az általa készitett hamis pénzeket. Megbizott egy ügyes embert, hogy álljon társul a hamisitóhoz és az elkészitett pénzekből vigyen neki mintát. A hamisitó gyanutlanul összeköttetésbe lépett a jelentkező emberrel, a ki elmondta, hogy egy olyan fizetőpinczérrel van barátságban, a ki 10—20 hamis forintot játszva elhelyez naponkint. At is v tt a hamisitótól a bemutatás czéljára 17 darab hamis forintost s elvitte azokat Krecsányi kapitányhoz. A rendőrségen konstatálták, hogy a hamisitvány nagyon primitiv. A 17 hamis forintosért Krecsányi 10 forintot küldött s egy nagyobb rendelést tett hamis pénzekre. Szerdán el is hozott a »közvetitő« 48 darab ujabb hamisitványt. Krecsányi ekkor két detektivet vett magához s velük beállitott a hamisitó Sislán Dezső volt varrógéd-ügynök Svetenai-utczában lévő lakására, ahol a jómadarat azonnal letartóztatták. Majd házkutatást tartott nála és megtalálta a hamis forintosok öntésére szolgáló formát és 93 darab már kész hamisitványt. Már azt hitték a detektivek, hogy mindent megtaláltak, mikor feltünt Krecsányinak, hogy a letartóztatott ember szinte megkönyebbülten sóhajtott fel. Ekkor ujból átkutatták a lakást és egy rejtett helyen még egy öntődét és hamis ötkoronások öntésére szolgáló mintát találtak. Sislánt bekisérték a rendőrségre s most folyik a nyomozás annak a kitudására, hogy kik segitettek neki a pénz forgalomba hozásában.

* **Villamos világitás Pecze-Szőllősön.** A szomszédos Pecze-Szőllős községből arról értesülünk, hogy az irányadó egyének a villamos világitást kivezetni szándékoznak a községbe Nagyvárad város központi villamos telepéről. A villamáramot a község utczáinak világitására és magánvilágitásra használnák. Több peczeszőllősi lakos hajlandó a villamos magánvilágitást lakásába, illetve telepére bevezettetni, ha Nagyvárad városa megfelelő feltételek mellett áramot szolgáltatna.

* **Igen szép eredeti festmények** kerültek a tegnapi nap folyamán *Sebő* Imre fő-utczai könyvkereskedő kirakatába. A képek két nagyváradi talentumos fiatal festőművész *Klinge* R. Antal és *Nagy* József müvei, s *Novotny* S. Alfonz főgimn. igazgató megrendelésére készültek. A képek mind igen sikerültek s dicséretére válnak alkotóiknak, kik saját szorgalmukból és önmüvelésökből tettek szert a festészet művészetére. Igen hü *Novotny* S. Alfonz arczképe, melyet *Klinge* készitett. A képeknek sok nézője akad. Szakértők mind dicsérik a fiatal művészek ecsetjét. Ohajtandó volna, hogy a szerény anyagi viszonyok közt élő, de törekvő intelligens művészek mennél több munkát kapjanak azok részéről, kiknek erre módjuk van, hogy magukat teljesen kiképezve, egykor még Nagyvárad büszkeségei lehessenek.

* **Találtak** egy *Szentmiklósi* Péter névre szóló adókönyvet, egy *Lovas* Lajos névre szóló keresztlevelet és végül egy meggörbült feszitő vas-

---

A lovak ezalatt lassu tempóba csaptak át. A leány ijedten emelte fel fejét.

— Hallgassa csak, Jack! — szólt suttogva — lódobogást hallok a hátunk mögött. Oh, az az atyám! Erzem, hogy ő követ bennünket! Istenem, Istenem! mit tegyünk?

Jack megostorozta a lovat, s mintha az sejtené a veszedelmet, letért a főutról egy mellékösvényre, mely kissé iszapos és gazzal ellepett volt, s elnyelte a szekér zörgését. Itt már ismét lépésben haladtak előre.

— O biztosan az uton marad! — suttogott a férfi — azt hiszi a vasuthoz igyekszünk. De ha villámlik még egyszer, akkor meglát bennünket s lelő, mint egy kutyát. Penelope — folytatta lágyan — én nem tüzelhetek a maga atyjára — s minden perczem az utolsó lehet. A halálraitéltnek csak megmondhatja azt, amit egy egészséges, életerős embertől megtagadott: — ugy-e, maga is szeret engem?

Penelope még mindig habozott.

A lódobogás egyre közelebb jött. Miért tagadja meg magától azt az egy boldog pillanatot? Kiegyenesedett s odaszoritotta az ajkát Jack füléhez.

— Igen Jack — mondta szégyenlősen — régen szeretem.

— Az Isten áldja meg érte, szerelmem — kiáltott fel amaz s a karjába szoritotta. — Ma az életét akarta áldozni értem, s ha Isten segit, az én életem nem lesz egyéb örökös hálaadásnál. Mi még boldogok leszünk együtt Penelope.

— Most hát várjunk, Jack — szólt a leány s megfogta a kezét. A ló is megállott, s egyszerre megkönnyebbülve hallották, hogy az öreg ember lova őrült vágtatással száguldott el a hátuk mögött tovább a széles, mezei uton.

— A pillanatnyi veszedelem elmult — szólt Jack, — de visszafelé ujra találkoznánk vele. Bele kell egyeznie édesem, hogy egy barátom házánál, Tom Joliffe-nél töltsük az éjszakát.

Előre megbeszéltem azt velük, még mikor Aliceról volt szó. O lett volna a tanu az esküvőnkön.

— De bajos dolog lesz az, Jack. Mégis . . .

— Ugy lesz, ahogy akarja édes. De higyje el ez a legokosabb, amit tehetünk. Ezen az uton is csak oda jutunk. Gondolja meg, min mentünk át az utolsó óra alatt, s hogy vajjon mi történnék, ha atyjával találkoznánk az uton?

— Legyen ugy, ahogy akarja Jack — mondta a leány meggyőzetve s fáradt feje az ifju vállára hanyatlott.

Nem sokára elérték a Joliffe házát. Vidám kutyaugatás fogadta őket s a lakás ablakai barátságos világosságot árasztottak az udvarra.

— Mit fognak gondolni! — mondta a leány s arcza égett a szégyentől.

— Majd elbeszélem, hogy történt a dolog, drágám, — válaszolt Jack.

A jó emberek nem nagyon csudálkoztak a dolgon, vagy legalább ugy tettek, minha nem csudálkoznának s tárt karokkal fogadták a szökevényeket. Nem sokára jó meleg tüz mellett, a nyitott kandalló előtt szürcsölték teájukat.

De ugy tizenkét óra felé egy kiáltás hallatszott az udvar felőli mesgyéről:

— Hé, Joliffe!

Joliffe kinyitotta az ajtót.

— No, mi a baj?

— En vagyok, Mynders, a tanyáról. A leányomat keresem. Nincs nálatok Alice?

— Alice leányod? — ismételte tettetett csudálkozással Joliffe. — Egy esztendeje legalább, hogy nem láttam.

— Ma éjjel megszökött tőlem egy olyan lurkóval, akinek nem adtam volna oda s ezt ő jól tudta. Már régen tartottam a dologtól. S most azt hiszem már késő, ezalatt talán már meg is esküdtek.

— Bizonyos vagy benne, Mynders, hogy nem tévedsz? Hátha Alice szépen otthon ül, vagy jobban mondva; alszik a szobájában?

— Nem tévedhetek. Az ablakon mászott ki s a kert alatt várt rá a szekér. Egy darabig kergettem is őket. Azután nyoma veszett. — A ficzkó ellen tulajdonképp nem volna kifogásom, mert bátor legény és jellemes, de Alicet másnak szántam. Nagy ur és módos ember a kérője. — Ez a leány a szemem fénye, nem akarom, hogy nyomorogjon.

— Hát a másik, a kicsi, nem olyan kedves? — kérdezte Joliffe.

— Szeretem azt is, de az ugy van nevelve, hogy szegény asszony is válhat belőle, meg-

rudat. Mindezeket az igazolt tulajdonosaik átvehetik Mendelényi Béla rendőrségi fogalmazónál a 4. sz. szobában.

x Felhivjuk olvasóink figyelmét *Andriska Jenő* uri és női divatkereskedő czég lapunk mai számában közölt hirdetésére.

x **Melléklet.** Lapunk mai számához mellékelve veszik t. olvasóink a helyi *Csathó Gábor és társa könyv- és papirkereskedő* czég körlevelét, mely a küszöbön levő iskolai idény szükségleteire vonatkozik, e czégnél a bevásárlást főleg azon körülmény teszi előnyössé, hogy ott minden az iskolai beiratkozásokkal járó szükséglet tankönyvek és tanszerekben legelőnyösebben beszerezhetők s igy a szülőknek és gyámoknak végbetetlen kényelmére szolgál, ha *egy helyen mindent* megtalálnak előirás szerint. Ami pedig a kiszolgálás szolidságát s az árak jutányos voltát illeti, arról már a czég jó hirneve kellő biztositékot nyujt. 391.

x Felhivjuk olvasóink becses figyelmét **Kecskeméty István** (Lukács György-utcza sarok), jóhirnévnek örvendő vendéglőjére, mely jó konyhájáért, és tisztán kezelt italaiért és előzékeny, pontos kiszolgálásáért minden tekintetben elismerést érdemel.

x **A szász-cseh Svájcz**, ezen természeti szépségeitől elragadó tája a földnek, az idén kényelmes és olcsó módon lesz megközelithető, mert az Aussigban megtartandó iparkiállitás folytán különféle kéjvonatok — jelentékeny ármérsékléssel — fognak indittatni. Aussig jelentékeny iparáról nevezetes s főleg az európai államok legnagyobb gyárainak egyike emelte annak hirnevét. A *Schicht-féle szappan- és gyertyagyár* nemcsak az ó-, de az ujvilágban is tért hóditott gyártmányainak, mert ki nem ismerné a *Schicht-szappant*? Aki már Aussigban van, nem fogja elmulasztani a cseh-szász Svájcz ezen legszebb és legkeresettebb helyét meglátogatni.

x Olvasóink figyelmébe ajánljuk *Reisz* és *Porjesz* butorkereskedő czég lapunk mai számában közölt hirdetését. 296.

x A n. é. közönség szives figyelmébe ajánljuk **Fülöp István** jó hirnévnek örvendő vendéglőjét és szállodáját, ugyszintén a mai kor igényei szerint átalakitott kerthelyiségét, mely az indóház mellett van. Jó és izletes ételeiért, tisztán kezelt boraiért, ugyszintén pontos és előzékeny kiszolgálásáért minden oldalról elismerést érdemelt ki. Továbbá különös gondot fordit szállodájára, melynek szobáit egészen ujonnan restauráltatta, a szobaárakat pedig tetemesen leszállitotta, hogy ez által is tanubizonyságot adjon üzletének szolidságáról. Kerthelyiségében naponta egy jól szervezett czigánybanda szóratkoztatja a m. t. vendégeket. 134.

x **Felhivjuk** t. olvasóink figyelmét *Szabó* és *Hajnal* jóhirü füszerkereskedő czég lapunk mai számában levő hirdetésére. 117

x **Ujdonság.** Valóban nem mulaszthatjuk el a közelgő iskolai évre ugy a leánykák, mint fiuk részére szükséges fehérneműek és szines ruhák beszerzésére *Háasz Manó* czéget ajánlani, hol minden czikkből bámulatos nagy raktár van s *a czég olcsó és szolid árai pedig mindenki előtt elösmertek.* 241

x Szives olvasóink figyelmét felhivjuk az **Strohmayer** Pál czég mai lapunkban közölt hirdetésére. 52

állja a helyét. — Miért is nem azt választotta az a szamár?

Az utolsó szavakat inkább csak mormogta már, s menni készült. De Joliffe rákiáltott.

— Megálljon egy szóra!

Besurrant a szobába s kézen fogva vezette ki a remegő Penelopét, akit nyomon követett Jack.

— Ha ezt a lányodat kérdezted volna, — szólott, mindjárt szolgáltam volna felvilágositással.

— Pen! — kiáltott fel az öreg. — Hát te mi az ördögöt keresel itt?

— A vőlegényemet követtem — válaszolt ő szemlesütve, remegő hangon.

Az öreg most már megértette a dolgot s oly nagy volt megkönnyebbülése, hogy kedvencz gyermeke nem rohant »vesztébe« — mint ő nevezte — hogy megbocsátott mindent s leszállva lováról, a fiatalember vállára ütött:

— Ember vagy, öcsém! Jól csináltad a dolgot — szólott vidáman. — De az egész komédiára nem volt szükség. Miért nem szóltál, hogy csak a kicsit akarod?

*

Aliceból gazdag asszonyság lett, Penelope boldogan élt az ifju farmerrel. S ha valaki szerelmük csodálatos történetét emlitette, Alice gunyos vállvonással felelt:

— Belátták mindannyian, hogy Penelope jobban illett oly szerény körülmények közé, mint én.

———

TANUGY.

—

Beiratások a tanintézetekben.

Az *Orsolya zárda* elemi-, polgári- és tanitónőképző-intézetében. A helybeli sz. Orsolya zárdában levő r. k. tanitónőképző-intézet igazgatósága ezennel közhirré teszi, hogy a vezetése alatti nevezett intézetben a beiratások a következő napokon tartatnak:

Szept. 1-én I—II. évesek.

Szept. 2-án III—IV. évesek.

Akik a tanitónőképző I. évfolyamára felvétetni óhajtanak, a szükséges okmányokkal ellátva (keresztlevél illetve születési bizonyitvány, polg. isk. IV. osztályáról szóló, ujraoltási- és orvosi bizonyitvány) személyesen tartoznak megjelenni a kitüzött napon d. e. 8 órakor.

Akik más tanitónőképzőből jelentkeznek beiratásra, azok hozzák el magukkal az előbbeni osztály-bizonyitványaikat.

Később jelentkezők figyelmen kivül hagyatnak.

Egyuttal ugyanazon intézet igazgatósága közhirré teszi, hogy a magán osztály- és tanképesitő vizsgálatok a következő napokon fognak megejtetni:

Szept. 11-én magán- és szóbeli osztályvizsgálat.

Szept. 12., 14., 15-én irásbeli képesitő.

Szept. 17-én és folytatólag szóbeli képesitő.

Akik a vizsgálatokon résztvenni akarnak és engedélyük van, o szándékukat szept. 6-án jelentsék be.

A belső és külső elemi és polgári iskolák egyes osztályaiban és a továbbképző két évfolyamára a beiratásokat szept. 1-től 7-ig tartják meg. Hivatalos idő d. e. 8—11-ig; d. u. 3—5-ig.

Hogy közös munkánkon Isten áldás legyen és kölcsönös fáradozásainkat siker koronázza, szept. 8-án reggel 10 órakor ünnepélyes »Veni Sancte«, melyen az összes polg. iskolai és tanitónőképzőintézeti r. k. vallásu tanulók tartoznak megjelenni.

Szept. 9-én kezdődnek az előadások.

*

A nagyváradi l. sz. püspökség kegyuraságа alatt álló *várad olaszi-i r. kath. négyosztályu fi népiskolában* az 1903—904-ik tanévre a rendes beiratasok ideje szeptember hó 1-től 7-ig d. e. 8—11-ig, d. u. 3—5 óráig fognak terjedni.

Tisztelettel értesittetnek tehát azon szülők és gyámok, kik ezen iskolában óhajtják gyermekeiket, illetve gyámoltjaikat tanittatni, hogy a fennebb jelzett napokon és időben a beiratás czéljából a tanulókkal és a magasabb osztály fölvételére szükséges érdemsorozattal vagy bizonyitvánnyal együtt szives kedjenek az iskola épületben (Fő-utcza 819.) megjelenni, mivel a magukban és minden igazolvány nélkül felküldött gyermekek felvétetni nem fognak; továbbá a szeptember hó 7-én tul is csak ugy vétetnek föl, ha késedelmöket elfogadhatólag igazolni tudják.

A magánvizsgálatok előzetes bejelentés után szeptember hó 5-én d. e. 11 órától fognak megtartatni.

Beiratási-dij egy tanévre a r. kath. tanulóktól 6 kor. 60 fill., a más vallásfelekezetü tanulóktól 10 kor. 60 fill., mely összeg a beiratás alkalmával befizetendő; a szegénységüket hitelesen igazoltak a 6 vagy 10 kor. befizetése alól fölmenthetők, azonban a 60 fillért minden tanuló köteles befizetni.

Szeptember hó 8-án ünnepélyes istentisztelet, melyre minden beirott tanuló eljönni köteles.

A rendes tanitás szeptember 9-én veszi kezdetét.

Az igazgatóság.

*

A várad-velenczei róm. kath. elemi fiu- és leányiskolákban a beiratások f. é. szeptember hó 1-től 6-áig tartatnak; és pedig délelőtt 8 órától 11-ig, délután 2 órától 5-ig. Szeptember 6-án délelőtt 9 órakor »Veni Sancte«, 7-én kezdetét veszi a rendes tanitás.

Az igazgatóság.

—

Beiratások az óvodákba.

A nagyváradi állami kisdedóvodáknál az 1903—4. óvodai évre a beiratások f. évi szeptember 1—5-ik napjain eszközöltetnek. Miről az érdekelt szülőket és gyámokat oly felkéréssel értesitem, hogy az 1901. évi XV. t.-cz. értelmében óvodaköteles 3—5 éves gyermekeiket, gyámoltjaikat a jelzett napokon az óvodába mulhatatlanul beirassák.

A beirásnál a himlőoltási bizonyitvány felmutatandó. Nagyvárad, 1903. auguszt. 29. *Mezey* Mihály kisdedóvodai felügyelő biz. elnök.

EGYESÜLETEK.

—

Az iparos ifjak közgyülése.

A »nagyváradi ipartestület ifjuságának önképző egylete« ma, (vasárnap) délután 4 órakor tartja félévi közgyülését Szent László-téri Kovács-ház emeletén levő helyiségében, melyre az egylet tagjainak figyelmét ez uton is felhivja *az elnökség.*

Orvosok gyülése. A »Biharmegyei Orvos Gyógyszerészi- és Természettudományi-Egylet« folyó évi szeptember hó 1-én délután 5 órakor a bábaképző-intézet tantermében szakülést tart, melyre a t. egyleti tagokat ezennel meghivom. Kelt Nagyváradon, 1903. augusztus hó 27-én. Dr. *Edelmann* Menyhért, egyleti titkár.

IRODALOM.

—

Két lélek. Ily czimmel *Szederkényi* Anikó tanitónő és *Haraszty* Lajos hirlapiró könyvet adnak ki. Erre vonatkozólag előfizetési felhivást bocsátottak ki, melyből adjuk a következőket:

»*Két lélek*« czimén két élet nyilt vallomása: *Gunda*, regény, *Szederkényi* Anikó és *versek*, *Haraszty* Lajos tollából — fog megjelenni egy kötetben. Előszót Ady Endre irt a könyvhöz.

A kötet mintegy 15 ivnyi terjedelemben, meritett papiroson a karácsonyi könyvvásárra fog elkészülni. Arát 2 koronában állapitottuk meg. A szives gyüjtőknek tiszteletpéldányt adunk.

Az előfizetési pénzek október hó elsejéig az alábbi czimekre küldhetők:

Kelt Nagyváradon, augusztus havában. *Szederkényi* Anikó tanitónő, Bolyok u. p. Ozd. (Borsodmegye.) *Haraszty* Lajos, hirlapiró. Nagyvárad, Körös-u. 3.

A kötetből álljon itt e mutatvány:

Marika.

Mit néz rám kis Marika, édes,
Olyan áhitattal, hivően,
Minthogyha valami különbet,
Valami szépet várna tőlem.
. . . Várna tőlem.

Megejté tán mások beszéde,
Mit rólam hallott, s most mellettem
— Amint fölnéz rám nagy szemével —
Tán valami nagyot lát bennem?
. . . Sokat lát bennem? . . .

— Nem jól van igy, Marika lelkem,
Ezt én nem érdemlem magától,
Ki oly magasan van fölöttem . . .
Az én helyem lent, messze, hátul.
. . . Odale, hátul.

Maga a zsenge, érintetlen,
Még tiszta álmok szent hivője;
A teste hab, az arcza hamvas,
S a lelke liliomba szőve.
. . . Fehérbe szőve.

Énnékem kéne — lássa — érzem,
Eléborulnom meghatottan
S rá föltekintve sirva-sirnom,
Hogy egykor én is tiszta voltam.
. . . Ily tiszta voltam!

Haraszty Lajos.

Pályázat biztositási szakmunkára. A *Trieszti* általános biztositó társaság pályázatot hirdet olyan szakmunkára, a mely utmutatásokat, tanácsokat és utbaigazitásokat tartalmaz az életbiztositással foglalkozó ügynökök részére. Négy pályadijat (500 kor. 300—200—100 kor.) tüz ki az 5—8 nyomtatott ivre terjedő müre. A pályázati határidő 1903. okt. 1. Pályázatok a társaság magyarországi vezérügynökségéhez (Budapest, V. Dorottya-utcza 10. sz.) küldendő.

Közönség köre.*

Reflexiók a szőllősgazdák kongresszusára.

Az igazságnak megfelelőleg az augusztus hó 23-án megtartott országos szőllőszeti kongresszusra vonatkozólag szükségesnek tartom a következőket elmondani:

A dr. Drucker Jenő ur által elmondottak nem felelnek meg mindenben a valóságnak.

En már 34 éve szőllőbirtokos s bortermelő vagyok szülővárosomban Nagyváradon, s igy volt időm s módom, hogy a szőllő- s bortermelés terén tapasztalatokat szerezzek s megismerjem azokat a bajokat, amelyekkel különösen jelenleg, a szőllősgazdáknak meg kell küzdeni.

Az igen tisztelt dr. Drucker előadó ur szerint, ha jól figyeltem meg, bajaink főleg a filoxerapusztitásból származnak. Ez igaz, de találhatunk még más forrását is bajainknak.

Régi időben is voltak elemi csapások, amelyek részben vagy egészben tönkretették az évi termést, de akkor a bor-adó fejében csak 2 frt 60 krajczárt fizettek a kimérők öreg cseber után, a magánfogyasztó gazdák pedig 3—10 forintos átalányban kiegyeztek.

Semmiféle oly zaklatásnak nem volt kitéve a gazda, mint most van. Továbbá ugy a kimérőnél, mint a magán borfogyasztónál az uj bort csak ujévkor vették fel, mikor már egészen megállapodott a bor.

Az előadó ur még a mostani eljárást is kevésnek tartja s azt kivánja, hogy a forrásban levő mustot, sőt a tőkén levő termést felvegyék. Olyan ember pedig még nem született, aki a függő termést már augusztus hónapban megbecsülje, hogy mennyi bort ad.

A 70-es években október derekán szüreteltem szép meleg időben, teltek a hordók. Másnap jött egy fergeteg, erős jéggel s teljesen tönkretette a még le nem szedett szőllőt, a tőke alól kellett összeszedni az összetört fürtöket és szemeket. Ilyen körülmények között előre hogy állapithatják meg a leendő must mennyiséget.

Abban teljesen igaza van a t. előadó urnak, hogy a boritaladó, különösen Nagyváradon hallatlan magas, az országban a legnagyobb: 8 frt 35 kr. Hliterenkint. Ez a baja a szőllőtermelőnek; hiszen maholnap ott leszünk, hogy a boritaladó magasabb lesz a bor tulajdonképeni áránál s a szőllősgazda inkább parlagon hagyja szőllőföldjét, mintsem a mostani költséges eljárással szőllőmivelésre szánja magát. Régebben a nyársnak használt venyigét ha a földbe dugták, megfakadt, most azonban oly sok nehézséggel jár a szőllőtermelés, hogy arról csak a termelőnek van fogalma. Főbajul emlitette fel az i. t. előadó ur, hogy a vendéglőkben nem lehet egy csepp tiszta bort kapni. Elfelejtette hozzátenni, hogy tisztelet a kivételnek. — Engedelmet kérek, ez a kijelentés igy nem áll meg, mert pl. Nagyváradon igen sok tisztességes vendéglős van, aki vagy saját termésü, vagy helyi szőllőbirtokostól vásárolt tiszta bort mér. Altalánosságban nem szabad ugy beszélni, mert vannak itt tisztességes kimérők, akik az ily erős vádat nem rakják zsebre.

Hanem rámutatok én, a nélkül, hogy valakit sérteni akarnék, — hogy hol van a hiba. Vannak Nagyváradon nagyborkereskedők, akiknek tudtommal szőllőbirtokuk nincs, és igy fogalmuk sincs a szőlőtermeléssel járó nagy költségekről és fáradságokról, azonban olcsón összeszedik a homoki bort s olasz borral keverve, elárasztják ezzel a vegyitékekkel nemcsak Nagyváradot, hanem az egész vidéket. A kis kimérők és szatócsok legnagyobb része ezektől a borkereskedőktől szerzi be olcsón, adóval együtt 28 krért szükségletüket s a vendéglősök ezáltal el vannak zárva a kiviteltől s csak a bentfogyasztásra vannak utalva. Ezen csak ugy lehetne segiteni, ha a termelők fogyasztási adóját tetemesen leszállitanák és az idegen helyről szállitott bor adóját, az árkülönbözet összegével emelnék. Igy el lenne érve az, hogy ugyanolyan árért lehetne a tiszta nagyváradi hegyi bort élvezni, mint a vidékről behozott homokit.

Rámutat még arra, hogy régebben, mikor az ország borkereskedői ide jártak borszükségleteiket beszerezni, a helybeli nagyborkereskedők akkor is mellőzték a nagyváradi bort s a falukról szedték össze a gyenge bort, olcsón. Mikor a váradi bor ára 7—8 frt volt, egyik jól ismert itteni bornagykereskedő száldobágyi szőllősgazdáktól 2 frt 50 krért szedte össze hektóliterenként a bornak nevezett valamit.

Kérdezősködésemre, hogy adhatják oly olcsón, falusi emberek azt mondták, olcsón adják azért, mert a tiszta bort nem fizetik meg, a vizgödör zavaros vize pedig ingyen van.

Az illető nagykereskedő, mikor ezt előtte elmondtam, azzal válaszolt, hogy tudja a falusiak turpisságát. Fele viz a boruknak, de ő még fél árt sem ad érte s igy ő jön jól ki. A vizes borból jobb bort csinál, mint az én borom; pedig ez nem kicsiség. Ezért nem jönnek most már ide az idegen borkereskedők. Engelék tönkre tették a magyar bor hirnevét. A termelők érdekét és a magyar bor becsületét csak ugy lehet visszaszerezni, hogy ha az olasz bor magas megvámolásával a behozatalát és igy az olcsó borral való keverését megakadályozzuk.

Karger Sándor,
nagyváradi többszörös szőllőbirtokos.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget A Szerk.

IPARÜGYEK.

Beiratások az ipariskolában.

Az ipariskola rendes tanfolyamán a beiratások szeptember hó 1—10 ig eszközöltetnek a közs. polg. iskola helyiségében és pedig mindenkor d. e. 11—12-ig és d. u. 4—6-ig. A tanitás szeptember hó 16-án veszi kezdetét.

Felhivatnak a t. mester urak, hogy tanonczaikat a fent megjelölt határidő alatt mulhatlanul beirassák, mert ellenkező esetben a mulasztók az ipartörvény megfelelő §-a értelmében 40—400 koronáig terjedő pénzbirsággal büntettetnek.

Hogy az iparos mester urak kivánalmai az iskolalátogatás idejének megállapitásánál az igazgatóság által lehetőleg figyelembe vehetők legyenek, óhajtandó, hogy a tanonczok mestereikkel egyetemben jöjjenek a beiratáshoz.

A tanulók utólag egyik osztályból a másikba nem irhatók.

Az ipariskolai igazgatóság

Igazságszolgáltatás.

Birák és ügyvédek száma Németországban. A német birodalom statisztikai évkönyve szerint folyó évi január elsejétől 56,367.178 lélekre 8397 biró, tehát egy bíróra 6713 lélek jutott. Tiz évvel ezelőtt 7026 biró müködött és minden 6668 lakosra jutott 1. — Az ügyvédek száma 1889-ben 5097, 1291-ben 5317, 1901-ben 6800, 1903-ban 7335. Tiz évvel ezelőtt 9193, most pedig 7791 lélekre jut egy ügyvéd. Hamburgban minden 3861 ember között, Oldenburgban pedig minden 18.078 ember között akad egy ügyvéd. Ebből a statisztikából láthatjuk, hogy Németországban e téren sokkal egészségesebbek a viszonyok, mint nálunk, ahol csak a fővárosban jóval több mint 1000 ügyvéd müködik.

NYILTTÉR.

Kecskeméty István
étterme és sörcsarnoka,
Nagyvárad, Lukács György-utcza sarkán.

Naponta frissen csapolt *márcziusi sör.*
315 Saját termésü, tisztán kezelt
HEGYI BOROK.
Társas-ebédek, vacsorák vagy lakomák
étlap szerint vagy megállapitott árak mellett elfogadtatnak.
ABONNENSEK
elfogadtatnak mérsékelt árak mellett.
Egyben van szerencsém a *vidéki utazó közönség* szives figyelmét felhivni, hogy
vendég-szobáimat
ujonnan berendeztem és tisztántartására különös gondot forditok, ugyszintén
— szállóhely —
olcsó ár mellett szives rendelkezésre áll.

Országh Sándor
zongoragyára
R.-Palota. (Budapest mellett).
Alapittatott 1861-ben.

Ajánlja a mai kor igényeinek mindenben megfelelő
uj orgonáit.
Elvállal *javitásokat* a legjutányosabb árak mellett.
Kisebb orgonák raktáron!
112 **Árjegyzéket kivánatra küldök.**

TANKÖNYVEK,

melyek a

Főgymnasium . . . . . .
Áll. főreál . . . . . .
Felső kereskedelmi . . . .
Orsolya-zárda . . . . . .
Községi polgári . . . . . .

valamint

az összes elemi iskolákban

használtatnak,

uj és ódon állapotban, eredeti bolti illetve *fél áron* kaphatók

Csathó Gábor és Társa

könyv- és papirkereskedésében
(Nagyvárad város összes községi iskoláinak szerződéses szállitói)

Nagyváradon, Fő-utcza 3-ik szám.
(régi »Bazár«-épület) 388

Iskolatáskák, könyvszijak, rajzeszközök, rajztáblák, rajzvonalzók, zseblintatartók s egyszóval minden kigondolható *iskolai, rajz- és festőszerek elismert legjobb bevásárlási forrása.*

Az összes nagyváradi tanitézetek tankönyvjegyzékei dijmentesen kaphatók.

Szülők figyelmébe!

Az őszi évadra ujonnan érkezett

fiu fehérnemüek, kalapok, nyakkendők, czipők, harisnyák, zsebkendők,

a legjobb minőségben, igen mérsékelt határozott árak mellett kaphatók

LEIPNIK MIHÁLY,

uridivat és diszmüáruházában

Bémer-tér Bazár-bérház.

Telefon 362. 338.

TAVIRATOK.

A király elutazása.

Budapest, aug. 29. (Saját tud. táv.) Ma délután 4 órakor utazott el a király Budapestről. A király kiséretében *Márkus* főpolgármester és *Rudnay* főkapitány is megjelentek a perronon. A király meglepően jó szinben és jó kedélylyel beszélgetett kisérőivel. A király kedélyességéből azt következtetik, hogy O Felsége beletörődve a nemzeti követelések teljesitésébe, azzal az elhatározással hagyja el a magyar fővárost, hogy rövid idő alatt dönteni fog a magyar politikai bonyodalomban.

A Rákóczy emlékünnep-rendező bizottság a királynál.

Budapest, aug. 29. (Saját tud. táv.) A Rákóczy emlékezetére ünnepet rendező nagy bizottság küldöttséget küld a királyhoz, hogy szentesitését kérjék a Rákóczy emlékezetéről szóló törvénynek.

A válság.

Budapest, aug. 29. (Saj. tud. táv.) A mai nap semmi nevezetesebb fordulót nem hozott a politikai válságban, csupán apró tényekből következtetnek a közeli megoldásra.

Igy abból a befejezett tényből, hogy a király nem vesz részt az aradi hadgyakorlatokon, azt következtetik, hogy Hédervárynak sikerült meggyőzni a koronát a helyzet tarthatatlanságáról s most már a király is sürgősen óhajtja a válságot minél előbb megoldani. A szabadelvü pártban erős a hit, hogy a király Budapestre való visszaérkezése után 2—3 nap alatt a döntés megtörténik.

Egyébként a megbizásra vonatkozó kombinációk egyre szaporodnak. A jelöltek nevei közül ma ismét *Wekerléé* lép előtérbe és általában őt emlegetik a legkomolyabb jelöltnek, noha az *Apponyi, Darányi* és *Lukács* féle kombinációk is erősen tartják magukat.

A *Héderváry* szereplése lemondása óta mindinkább rokonszenvessé válik s ma már tisztán látható, hogy csakis alkotmányos eszközökkel akart érvényt szerezni politikájának s a magyar nemzeti érdekeket iparkodott szolgálni, akkor is, mikor a félremagyarázásra legtöbb okot adott. Kétségtelen, hogy a koronánál lemondása óta minden módon rokonszenves hangulatot iparkodott teremteni a magyar nemzeti törekvések iránt.

Két dolog fölött napirendre tértek politikai körökben. Az egyik a *Sándor* Pál inditványa, a másik a Ház összehivása és igy politikai szenzáczió a válság megoldásán kivül alig várható.

Miniszterelnök a kihallgatáson.

Budapest, aug. 29. A Magyar Távirat-Iroda jelenti: O felsége a király ma délelőtt 11 órakor *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnököt hosszabb kihallgatáson fogadta. (M. T. I.)

Budapest, aug. 29. (Saj. tud. táv.) Héderváry gróf ma este szintén Bécsbe utazott, hogy részt vegyen az angol király tiszteletére adott udvari ebéden.

Görögök a bolgárok ellen.

Athén, augusztus 29. Az itt lakó maczedóniai görögök a kormánynak és a nagykövetségeknek a bolgárok ellen irányuló memorándumot nyujtottak át. (M. T. I.)

100.000 koronás hagyaték.

Budapest, aug. 29. (Saj. tud. távir.) Egy *Rudmayer* nevü, minap elhunyt dusgazdag ember 100.000 koronát hagyott a hadügyminisztérium czéljaira.

Miniszterek utja.

Bécs, aug. 29. *Goluchowszki* gróf és *Böhm-Bawerk* miniszterek tegnap este, *Lukács* pénzügyminiszter ma reggel Budapestről ideérkeztek. (M. T. I.)

A párisi nagy áruház katasztrófájához.

Budapest, aug. 29. (Saját tud. táv.) A Rókus kórházban fekvő négy beteg javulása zavartalan. A romok lebontását megkezdték. Ma leszedték a homlokzat lezuhanással fenyegető diszitését. Erdekes, hogy ugy a palota, mint az áruház biztositási összegeinek kifizetését a biztositó társaságok megtagadták, s igy perre kerül a dolog. A társaságok azzal okolják meg intézkedésüket, hogy a biztositási kérdőivekben nincs felelet arra, hogy van-e robbanó anyag a raktárban és arról sem történt emlités, hogy a tüzfal át volt törve a két ház között.

A szultánnál.

Konstantinápoly, augusztus 28. Báró Marschall német nagykövetet és Szinovjev orosz nagykövettet ma a szultán a szelamlik után kihallgatáson fogadta. (M. T. I.)

Az amerikai konzult nem gyilkolták meg.

London, augusztus 29. A Reuter-ügynökséghez érkezett távirat jelenti: Az a sifrirozott távirat, amely az amerikai konzul meggyilkolásáról szólt, hamisnak bizonyult. A tévedés oka az, hogy a sifrirozott táviratot helytelenül szövegezték, ami értelemzavart okozott. Nem a konzul meggyilkolásáról volt szó, hanem egy merényletről, amelyet a konzul ellen követtek el. A konzult egy török katona agyon akarta lőni, de a golyó czélt tévesztett. A konzul meg sem sebesült.

Az amerikai kormány mindamellett elégtételt követel a török kormánytól és értesitette azt, hogy a bayruthi vizekre küldött amerikai hajóraj mindaddig megszállva fogja tartani a török kikötőket, amig az Egyesült-Allamok követeléseit nem teljesitik. A bayruthi váli értesitette az alkonzult, hogy a merénylőt szigoruan meg fogja büntetni.

REGÉNY CSARNOK.

Sorsjáték.

Regény.

Irta: Stella (Szőke Berta.) 64.

— Oh nagyon. Kinek a munkája ez?

— A Kálmáné.

— Igazán? Az az ur vizet prédikál és jó maga élvezettel szürcsöli az isteni nedüt, mely hajdan Noé apánkat is megrészegitette. No csak még egyszer merjen engem ábrándozónak szidni . . . Hanem igen csinos munka, mondhatom, ez a lány itt pl. annyi élet van benne, a szemei, az ajka csaknem beszélnek. Es a fiu . . . mennyi szenvedélyt fejez ki az a tekintet, melyet kedvesére vet.

— A bátyám szépen dolgozik, csakhogy mostanában elhanyagolja, de nem is csoda, a megváltozott körülmények, szegény apa haláia . .

A beállott rövid csendet kopogás zavarta meg. Az elhangzó szabad után kinyilt az ajtó s annak keretében magas, karcsu fiatal ember jelent meg, egészen feketébe volt öltözve, komoly, sápadt arcza, mély tüzü fekete szemei, erős férfias vonásai s határozott fellépése, igen jó benyomást keltettek s első tekintetre bizonyos tiszteletet szereztek számára. Jolán felugrott s hozzá akart futni, de az ifju intésére helyén maradt. Kis ideig szótlanul néztek farkas szemet, Márta nem tudta, kivel áll szemben

— Hát nem ismer? — kérdé a férfi közelebb lépve hozzá.

— Azt hiszem . . . Láposi, . . . de nem tudom egész biztosan.

— Édes Kálmán — ugrott a nyakába Jolán — ilyen hamar itt vagy.

— Amint látja Márta nagysám, csakugyan én vagyok — szólt, hugát gyöngéden megsimogatva.

— Hát akkor hozta Isten — mondta a lány kezét nyujva, melyet a férfi tiszteletteljesen megcsókolt.

— Bizony magam is igyekeztem, a fuvaros véresre ostorozta a lovát, ugy nógattam, de mondja, haragszik?

— Eszem ágában sincs. Most már nincs is okom.

— Es előbb volt?

— No, mikor megérkeztem s egyedül találtam magam a hamarosan néptelenné lett perronon, bizony nem valami hizelgő jelzőkkel ruháztam fel az én Láposi barátomat. Hanem Ilka igazán szeretetre méltó volt, felkeresett Töröknél s felvilágositott a dolgok állásáról.

— Hála Istennek, csakhogy minden rendben van, azaz, hogy még nincs, rettenetes étvágygyal birok, Jolánkám kérlek, gondoskodjál szegény bátyádról.

— Oh, te prózai ember — jegyezte meg Jolán s kisietett a szokából.

Egyedül maradtak. A társalgás minden perczben megakadt. Márta olyan elfogult lett egyszerre, amint szembe találta magát azzal, akire ébren, mint álmában annyit gondolt. Láposi meg összehasonlitotta az előtte ülő, piruló lánykát azzal a képpel, amit képzelete alkotott róla, aki azokat a szellemes leveleket irja, aki gyakran lefőzi őt találékonyságával és ügyesen alkalmazott ellenérveivel. Olyan nagy külömbség volt a kettő között! Ebben a kedves, szelid teremtésben, piruló babaarczával alig ismert a pergő tollu, szellemes irónőre.

— Mondja, maga rajzolta azt a képet? — kérdé hosszu szünet után.

— Szolgálatára.

— Nem is képzeltem ebben a száraz professzorban annyi érzéket az i . . .

— Ugy, hát azt hiszi, — szakitá félbe — hogy csupán az irónőknek van privilégiumuk meglátni a szépet?

— Megint ez a hang! Nem eleget veszekszünk mi leveleinkben, most is azt akarja?

Hangjában, bár önkénytelenül, keserüség volt érezhető, szemeinek, arczának kifejezése is elárulta gondolatait. A férfi észrevette ezt s egy pillanatra sötét árny borult magas homlokára.

— Maga kezdte — vetette oda daczosan.

A leány nem vette figyelembe e megjegyzést.

— Szépen dolgozik, ez a kis munka határozott tehetségre vall. Van még több rajza is?

— Oh igen, a szobám tele van az én tákolmányaimmal.

— Mutassa meg — kérte — ugy érdekel.

— Kérem!

Atmentek a szomszéd szobába s Márta nem győzött eléggé csodálkozni azon, ami szemei elé tárult. Azt a komoly, pedáns embert e barátságos, napsugaras kis fészekben nem lehetett seholsem találni.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASAG.

Értéktőzsde

Budapest, aug. 28.

Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	535.25
Salgótarjáni	—.—
Wagon-kölcsön	—.—

Határidők.

Budapest, aug. 28.

Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.30
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repcze, aug.	11.90

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. aug. 28-án.

Magyar aranyjáradék 4%	119.50
Magyar koronajáradék	89.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4½%	—.—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2½%	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvény 4%	98.—
Italmérési jog megváltási kötvény	...
Horváth szlavonföldtehermentési kötvény	99.25
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	201.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	155.50
Osztrák járadék papirban	99.80
Osztrák járadék papirban	100.10
Osztrák járadék aranyban	120.75
Osztrák korona járadék	100.—
Osztrák államsorsjegyek	152.50
Osztrák magyar bank részvény	15.80
Magyar hitelbankrészvény	709.50
Oszrrák hitelintézet részvény	648 75
Pátisi vista	95.05
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.04
Németbirodalmi márka	117.30
Londoni vista	239.07
20 márkás arany	2347.

SZERKESZTOI POSTA.

H. G. (Helyben). Tévedés vagy tévesztés az egész — vagy mind a kettő. Dr. *Magyary* Géza sokkal inkább fölötte áll a Somló-pártiaknak, hogysem velük egy gyékényen árult volna. Ő sohasem adta fel katholikus hitének egy pontját sem és esze ágában sem volt Somló elveit helyeselni, sőt határozottan elitélte azokat. A mivel egyébiránt csak jó izlésének adta tanujelét. Hogy honnan számitják őt Somló hecczelői a maguk csoportjába? erre igazán nem tudunk felelni. Tévedés, vagy tévesztés, vagy mind a kettő.

K. T. *Helyben. Niedermann* (*Nógrádi*) Gyula soha nem volt a »Tiszántúl« rendes munkatársa. Hirdetett munkájáról annyit tudtunk, hogy az előfizetési felhivást kibocsátotta s hozzánk is beküldötte. Ha előfizetett nála, követelje vissza a pénzét, mert az a munka nem fog megjelenni, ezt különben a N. U. mai számában ő maga is hirdeti és készségesnek nyilatkozik a felvett előfizetési pénzeket vissza adni. Jövőben óvatosabb legyen.

A szerkesztéért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A várad-velenczei volt Weinberger-féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérbevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyváradi Takarékpénztárnál. 307.

A helybeli és összes iskolákban használatban levő

Tankönyvek

segédkönyvek, továbbá mindenféle *iró- és rajzszerek* a legjobb minőségben és legjutányosabb árban kaphatók

SEBŐ IMRE

könyvnyomda, könyv- és papirkereskedésében Nagyváradon.

Fő-üzlet: **Fő-utcza, Oláry-ház.** Telefon: 276. szám.

Fiók-üzlet: **Nagypiacz-tér Andrényi-palota.** Telefon: 152. szám.

STROHMAYER PÁL

vászon, menyasszonyi kelengyék, kész fehérnemüek és szőnyegraktára,

Nagyvárad, Szent László-tér 1. sz., kishidfő.

Bejárat a Gazdasági bank alatt, nem a sarkon.

TELEFON 166.

Szülők figyelmébe!

A közelgő iskola évre *fiu és leány intézeti és külön fehérnemüek mérték* szerinti gyors és jutányos elkészitését elvállalja

STROHMAYER PÁL

(vászon és fehérnemü czég)

Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám, kishidfő.

Ugyanott paplan és matrácz.

Menyasszonyi kelengyék. 352

Hazai ipar!

Butor

Modern lakásberendezések, valamint egyes butordarabok gyári árban

REISZ és PORJESZ

butorgyárosoknál, 29

Nagyvárad, Zöldfa utcza elején

---

812 A

„Nagyváradi hitelbank részvénytársaság"

müködését Kossuth Lajos-utcza 10. sz. a. megkezdte.

Üzletköre:

Betétek kamatozás végetti elfogadása könyvecskékre és folyó számlára, mely előbbi után **5%** kamatot fizet, adó levonás nélkül.

Váltók leszámitolása.

Előlegek értékpapirokra és árukészletre.

Jelzálogkölcsön nyujtása házakra és földekre.

Értékpapirok vétele és eladása.

Szelvények és kisorsolt értékpapirok beváltása.

Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Az Igazgatóság.

TELEFON 194. TELEFON 194

GYŐRI SÁNDOR

gázerőre berendezett mű- és homoru köszörülő mühelye,

Nagyvárad, Kert-utcza 1. sz.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni, hogy

gázerőre berendezett

mű- és homoru köszörülő műhelyemet

Kert-utcza 1. szám alá át helyeztem és azt a mai kor igényeinek teljesen megfelelően a legmodernebbül felszereltem.

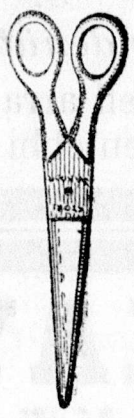

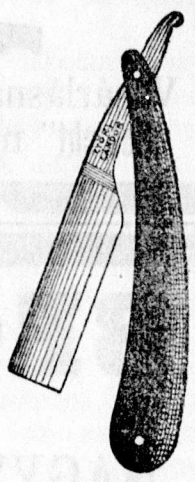

Minden e szakmába vágó munkálatok, u. m. ollók, tyukszemvágók, beretvák és mindennemü kések tükörfényesre pallérozása valamint késmüves munkák előállitása, a leglelkiismeretesebb kidolgozás és árszámitás tekintetében a legolcsóbban állittatik elő.

Tisztelettel kérem a m. t. közönséget a saját érdekükben is, hogy óvakodjanak az utczai házaló köszörüsöktől, kik a munkát nevemben szedik össze köszörültetni s azt továbbitják.

295 Kiváló tisztelettel

Győri Sándor.

Mintegy 50.000 különféle zöld ojtás eladó őszi szállitásra, rendelések már most elfogadtatnak. 117

Szabó és Hajnal

füszer-, csemege-, bor- és déligyümölcsüzletében

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,

Nagybani szöllőeladás.

Csemege szöllő **kilója 24 kr.**

Nagyobb vételnél árengedmény.

Görög- és czukordinnyékben nagy választék.

Nagy raktár **sajtnemüek, prágai sódar, szalámiból.** Naponta friss **TEA-VAJ** 1 kilo 1 frt 20 kr.

Világhirü

Előpataki gyógy- és borviz.

Egy liter 10 kr.

Kérjük t. vevőinket napi vagy heti szükségletüket feladni, a mit kihordó kocsinkkal dijtalanul hazaküldünk.

Vidéki rendeléseknél csomagolást nem számitunk s dijtalanul küldjük az itteni állomáshoz.

Számos megrendelést kérve, maradunk

kiváló tisztelettel

SZABO ÉS HAJNAL.

Naponta mindennemü friss gyümölcsök kicsinyben és 5 kilós postakosarakban.

Körösvölgyi saját termésü asztali borok, literje: 30, 36 és 40 kr., adó nélkül 8 krral olcsóbb.

Ujdonság! Megay Foot-Ball bombái a legkitünőbb csokoládés gourmandcsemege **1 darab 15 kr.**

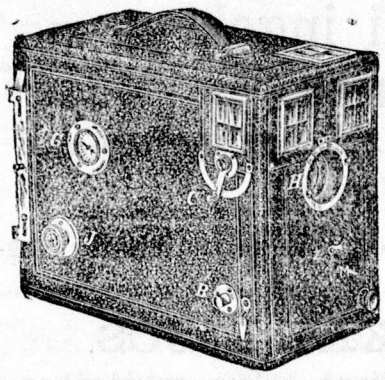

Mindennemü

fényképészeti kellékek és gépek

gyári árban kaphatók

WEINSTOCK FÜLÖPNÉL Nagyváradon,

Szent László-tér 47-ik szám.

Képes árjegyzék bérmentve. **Telefonszám 181.**

Andriska Jenő

RÖVIDÁRU, NŐI- és FÉRFI SZABÓKELLÉKEK és DIVATÁRUK RAKTÁRA

NAGYVÁRAD, Szent László-tér 1. szám.

Keztyü gyári raktár!

1 pár női glacé . . . . —.70, —.85, 1.— frt.
1 pár női szarvasbőr, mosó —.75, 1.10 frt.

Czérna és selyem keztyük, valamint férfi és női svéd, kecskebőr stb. keztyük állandóan nagy választékban.

Keztyük tisztitása páronként 12 kr.

Férfi divatczikkek. = Rövidáruk és szabókellékek.

SZABOTT ÁRAK!

Legelőnyösebben beszerezhetők

orvosi, sebészeti és betegápolási kötszerek,

különféle gummiáruk,

sérvkötők, has- és köldökkötők, jégtömlők, mankó és bothüvelyek, fecskendők, tejszivók stb. 140

Valódi franczia és angol különlegességek raktára!

TELEFON 488. TELEFON 488.

A fürdő- és nyaralási idény alkalmából a t. közönség figyelmét felhivjuk

tűz és betörés mentes

letéti pénztárunkra,

melyben külön-külön álló és közvetlenül zárható fiókok állanak előnyös feltételek mellett a bérelni kivánók rendelkezésére.

Nagyváradi Takarékpénztár, részvénytársaság.

559

Hirdetés.

A Nagyváradi Hitelbank

takarék- és segélyszövetkezet

működését megkezdette.

Tagok ez évi október 1-ig — **mulasztási illetèk fizetése nélkül** — felvétetnek.

A befizetések hétköznapokon *egész napon át*, vasárnap és ünnepnapokon pedig d. e. 9—11 óráig eszközölhetők a «Nagyváradi Hitelbank r. t.» üzleti helyiségében *Kossuth Lajos-utcza* (Sándor Samu-ház.)

359 **Az igazgatóság.**

Róm. kath. vallásu

nevelőnő

kerestetik 3 leány gyermek mellé, kik közül egyik III-ik polgárista, kettő elemi iskolába jár. **A német nyelv birása feltétlenül** megkiváltatik. Czimbalmon játszók előnyben részesülnek.

Ajánlatok **Körner József** budurászai körjegyzőhöz intézendők. 385

SCHICHT-szappan

109

„SZARVAS“ vagy „KULCS“

Legjobb, legkiadósabb és ezért a legolcsóbb szappan. Minden káros hatásu vegyitéktől mentes.

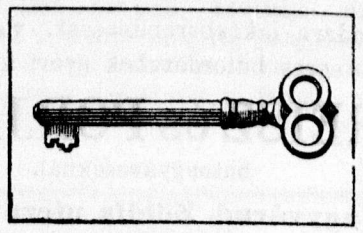

Mindenütt kapható.

Vásárlásnál ügyelni kell arra, hogy minden darab szappan **„Schicht“** névvel és a fentebbi védjegygyel legyen ellátva.

BECZKAY LAJOS

női és férfi divatüzlete,

NAGYVÁRADON, SZENT LASZLÓ-TÉR.

A „menyasszonyhoz“.

Napernyők és női blousok!

nagy választékban, leszállitott árban.

Franczia batisztok, áttört kelmék

remek kivitelben.

Szines és fehér férfi ingek.

Női kész fehérneműek.

Harisnyák, nyakkendők, derékfűzők, *függönyök, szőnyegek* és *garniturák.*

És egyéb ide vágó áruk, szolid kiszolgálás és a lehető legolcsóbb árakban beszerezhetők

BECZKAY LAJOS,

vászon és divat kelme raktárában.

8 Nagyvárad, Szent László-tér.

Az „Amerikai áruház“

olcsó árakban utólérhetetlen.

A közelgő iskola idényre, *bármely intézet előirása szerint* az összes leány és fiu fehérnemüek, továbbá a *leánykák részére szükséges szines ruhák beszerezhetők.*

Ugyszinte minden rőfös és rövidárukban teljes nagy választék, **divatos szép áruk.**

Tisztelettel:

Telefon-szám: 372.

AMERIKAI ÁRUHÁZ.

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.